

RISCUȘI MANAGEMENTUL DE RISC

* **Crișan C., ** Ludovica Breban**

* *Universitatea BOGDAN-VODĂ din Cluj-Napoca*

Str. Grigore Alexandrescu, nr. 26A, 400560, cornel_crisan25@yahoo.com

** *Universitatea de Vest VASILE GOLDIȘ din Arad*

Abstract: *The risk and the management of risk. The discussions about the risk and the risk management's practice as the audit from the 90's, includes the fundamental contradictory nature of the organizational and political life, often transforming the unpredictable into rule. On the one side, there are functional and political needs for sustaining myths concerning control and management, because it is demanded by various groups of interests and investors. The risks must be easily examined and controlled. On the other side, there is a substantial raw of failures, scandals and disasters which refuse to accept the authority and threatens the organizations, suggesting an out of control world, in which failure is endemic and in which the organizational interactions are so complex that there is not a single control branch to dominate them. The risk management organizes what can not be organized because although the people, the corporations and the governs have little possibilities to choose, they do it. The general risk management sustains the promise of the possibility of management in new branches, but also suggests a new way of dispensing responsibility regarding the decisions that have to be taken in unimaginable new situations.*

Key-words: Risk, national security, primary risk, uncertainty, responsibility, profit, public perspectives.

INTRODUCERE

Multe agenții din societate, care în mod tradițional au jucat un rol în asumarea riscului în numele publicului, precum companiile de asigurări, organizațiile de servicii financiare și profesioniștii financieri, par să înapoieze riscurile ca parte a propriului management de risc. Într-adevăr, managementul de risc general este caracterizat de dezvoltarea strategiilor managementului de risc care înlocuiesc hotărârile profesionale de valoare – dar vulnerabile – în favoarea procesului de apărare.

Instituțiile statului ar trebui să conștientizeze urmările eșecurilor marilor sisteme, a proiectelor și vulnerabilitățile pe care acestea le creează. Este cunoscut faptul că în domeniul asigurării de energie, transport public, sănătate, servicii financiare și infrastructură la scară largă au existat crize publice majore. De aceea, credința în rolul statului ca și consumator, colector și redistribuitor de risc ar putea fi în declin și suspectat că substituie managementul de risc argumentului politic.

Managementul de risc este mai mult decât o practică analitică tehnică; cuprinde valori și idealuri semnificative de asemenea, și nu în mai puțină măsură contabilitatea și responsabilitatea. Analiza riscului, teritoriul tradițional tehnic a

managementului de risc, a fost asimilată unei forme de control de contabilitate mai largă.

Originile managementului de risc. Această extindere a fenomenului din industria de risc, reflectă un număr de presiuni diferite dar convergente pentru schimbare în cadrul practicilor entităților, cu scopul de a aborda nesiguranța. Noi modele de reglementare sunt în vogă și au existat schimbări în atitudinea față de mecanica tradițională a transferului de risc cu un accent mai mare pe comunicare în domeniul riscului. În plus, schimbările tehnologice ale sistemelor de informații au creat noi posibilități de management de risc. Scandalurile și crizele din ultimii 10 ani au avut rol de catalizator în crearea unui concept de management de risc cu un scop mai larg, unind domenii care sunt destinate prin tradiție, precum sănătatea și siguranța, asigurările și managementul de proiect sub un singur model, dar absorbind de asemenea noi obiecte de interes. Chiar și conceptul de securitate națională și ideile de acțiuni militare „preventive” sunt concepute în cadrul arhitecturii conceptuale a managementului de risc.

Riscul a pătruns în sectorul privat și public al gândirii manageriale pentru a deveni un concept de organizare cum nu a mai fost anterior. Atât în sectoarele privat cât și cel public, conceptul de risc este atribuit unei noi preocupări asupra veniturilor (rezultatelor finale) și performanței. În sectorul privat acest lucru este vizibil în eforturile de a uni investițiile din activitățile de control cu obiectivele organizaționale și crearea valorii în cadrul modelelor pentru entitățile cu management de risc larg. În sectorul public, „riscul” precum responsabilitatea față de client, reprezintă o bază pentru practicile manageriale auto motivaționale în absența presiunilor competitive directe.

Orice afacere și orice persoană întâmpină riscuri în fiecare zi, deoarece, oamenii având atitudini diferite față de risc, unii își vor paria banii într-un cazino, în timp ce alții îi vor ascunde sub saltea. Aversiunea unei persoane către risc este factorul cheie în măsura în care vor încerca să-și țină sub control riscurile.

În termeni generali, oamenii cred că riscul este posibilitatea că ceva rău se va întâmpla. „Răul” și „posibilitatea” sunt două elemente cheie ale riscului. În termeni financiari, riscul reprezintă posibilitatea unei pierderi financiare.

În termeni economici, o afacere trebuie să fie viabilă din punct de vedere economic iar individual trebuie să folosească managementului de risc pentru ca aceasta să dea rezultate.

Există diverse definiții date de specialiști și clasificări cu intenția de a-i asigura un sens, iar aceste definiții reflectă interesele specifice instituționale. Conform tradiției, într-un anumit domeniu (sănătatea și siguranța), riscul este egal cu hazardul și pericolele, în altele (finanțe), este o problemă de volatilitate în cea ce privește veniturile estimative, atât negative cât și pozitive. Totuși, chiar acest aspect vag și ambiguu al „riscului”, un fapt care îi deranjează pe experții analiști, este de fapt o trăsătură necesară a impactului său de răspândire. Din acest punct de vedere, „întrebarea” ce este riscul?, este mai puțin importantă decât întrebarea cum identificăm riscul și care sunt instituțiile sociale și economice care cuprind aceste cunoștințe?”.

S-a sugerat în mod grandios că trăim într-o ”societate de risc” în care indivizii sunt din ce în ce mai conștienți de riscul produs individual. Deși este o chestiune controversată dacă lumea reprezintă „un risc mai mare” sau este în mod obiectiv mai periculoasă acum decât în trecut. Ca parte a politicii de nesiguranță, publicul de diferite facturi, reclamă decizii și dreptul de a-i face pe factorii de decizie să dea socoteală. Din această perspectivă, problema este de ai face responsabili pe experți și grupurile științifice și ca hotărârile lor să devină transparente public.

Managementul de risc, în contextul afacerilor, constă în reducerea costurilor care include costul menținerii sub control al riscului. Afacerile, înseamnă profit și câștig. Fermierii riscă investind în semințe, fertilizatori și erbicide și speră că plouă, dar nu foarte mult. Să faci afaceri ca și fermier este riscant. Nimeni nu poate știi care va fi rezultatul final în momentul plantării (elementul „posibilitate”). Nimeni nu va știi dacă toată sau doar o parte a recoltei poate fi pierdută (elementul „rău”). Deoarece fermierii își asumă acest risc avem mâncare din plin. Primul concept cheie al managementului de risc poate fi exprimat prin vechea zicală „nimic riscat, nimic câștigat”. Managementul de risc implică și întrebarea „Justifică riscul câștigul”?

Riscă fermierul(2. Simon, R.,1999, pag.85) prea mult pentru un câștig minim? Va scoate fermierul destul profit pentru a justifica rezonabil riscul? Cuvântul „rezonabil” este cheia. În lume sute de mii de oameni își cheltuie banii sperând că vor câștiga la loterie. Șansele să câștige sunt de obicei îndepărtate, astfel că nu e bine să presupui că vei câștiga la loterie. De obicei oamenii vreau un câștig mai mare în urma investiției, în schimbul unui risc foarte mare. Cu alte cuvinte, nu vor să riște mult pentru puțin, nu riscă mai mult decât își pot permite să piardă, înțeleg iminența și gravitatea posibilelor pierderi. Cu alte cuvinte, încearcă să evite ruina(falimentul). Acestea sunt principiile introductive de ghidare, conceptul de bază a managementului de risc. Cu cât o investiție este mai riscantă, cu atât profitul așteptat este mai mare. Cu cât riscul e mai mare, cu atât șansa de a pierde este mai mare. Cum se încadrează aici profitul fermierilor? Ca în orice domeniu, unii fermieri câștigă mai mult, în timp ce alții câștigă mai puțin.

Plantarea unei recolte reprezintă și o decizie de investiție. Orice om de afaceri, inclusiv un fermier, ar trebui să întrebe tot timpul dacă și-ar putea folosi bunurile pentru a face bani altfel, dacă câștigul financiar este important pentru ei. Nimeni nu ar trebui să investească mai mult decât își poate permite să piardă, doar dacă vor o schimbare drastică în stilul lor de viață, deoarece s-ar putea să piardă. Falimentul (ruina) este rezultatul pierderii mai mult decât îți poți permite. Ce șanse sunt ca acest an să fie secetos? Și dacă va fi, cât din venit va fi pierdut? Nimeni nu știe cu exactitate, dar pot fi făcute estimări bazate pe date istorice iar aceste estimări pot fi neprețuite în luarea unei decizii de investiție.

Este foarte important să înțelegi adevărata situație financiară, să conștientizezi care sunt șansele de a scoate profit sau de a pierde. „Anii nefavorabili” vor fi recuperați prin împrumuturi s-au folosind câștigurile din anii buni.

Declarația financiară descrie bunurile și datoriile, sursele riscului financiar, profitul sau pierderea unei afaceri. Pentru ca managementul de risc să fie efectiv, afacerea trebuie să aibă așteptări rezonabile de a face profit. Managementul de risc

nu poate transforma o afacere neprofitabilă în una profitabilă. Având declarații financiare, un fermier poate aplica acele principii de ghidare pentru a-și evalua riscurile în contextul altor investiții financiare. Ulterior, fermierul poate analiza diferite strategii ale managementului de risc cu scopul de a-l ajuta să scoată profitul pe măsura riscului. Managementul de risc poate ajuta la protejarea banilor unui fermier, câștigați cu dificultate din riscurile asociate muncii de fermier.

Concluzionând, considerăm că fermierii trebuie să ia în calcul riscul aferent oricărei afaceri. Munca de fermier este mult mai riscantă decât orice alt tip de afaceri. Pentru că riscă, unii fermieri câștigă foarte bine. Dar alții nu. Prin exersarea managementului de risc, fermierii au un control mai mare asupra riscului, asupra câștigurilor financiare și al solvenței.

Statul, ca manager de risc. Statele moderne (1. Douglas, M., 2002, pag. 61) joacă un rol ușor sesizabil în termeni de management de risc, deoarece reglementează și redistribuie anumite tipuri de risc cu ajutorul sistemelor, dar și creează, de asemenea, un număr tot mai mare de organizații specifice însărcinate cu „*gestionarea riscului*”.

Studiile de cercetare au arătat că există o varietate considerabilă în maniera în care riscurile sunt asimilate de către agențiile statului, „*guvernarea de risc*” nefiind uniformă în privința problemelor și funcțiilor, a percepției publice, a modelelor morale, a aranjamentelor instituționale și a naturii riscului însuși, generând o creștere a variațiilor în regimurile de reglementare a riscului.

Extinzând scopul practicii de management de risc dincolo de domeniul expertului, pentru a adopta și într-un fel pentru a da drept de vot viziunilor stabilite asupra riscului, statul caută să-și îmbunătățească capacitatea de a se confrunta cu riscul. Conform unor comentarii, dată fiind natura de nedeterminat a judecăților formate despre risc, este esențial ca perspectivele publice să joace un rol în procesul de reglementare a riscului. Dar, rolul în creștere al votului diferitelor departamente publice și a firmelor de investiții în regimurile de reglementare ale riscului, are de-a face în mare măsură cu gestionarea legitimității percepute a activității de reglementare și a deciziilor.

Reglementarea bazată pe risc, devine clară în cazul resurselor limitate și atunci când este nevoie să fie direcționate acolo unde este cea mai mare nevoie de ele. De exemplu școlile cu probleme, facilități nesigure, bănci cu o putere de control slabă. Reglementarea bazată pe risc este locul potențial al unei noi „politici de nesiguranță”. O astfel de politică s-ar baza pe premisa acceptării faptului că eșecurile și accidentele sunt posibile în medii complexe, chiar și cu ajutorul celei mai competente, etice și profesioniste supravegheri posibile. Dat fiind accentul bazat pe importanța și inovația creșterii economice și prosperității, s-ar putea spune că un anumit eșec ar fi chiar necesar. Reglementarea bazată pe risc cuprinde ideea că eșecurile sunt posibile. Totuși, măsura în care reglementatorii sunt capabili să explice public acest lucru variază în funcție de percepția pe care o au în acest sens riscurile reputaționale și politice.

Discursurile politice de „*toleranță zero*” nu se simt în largul lor în cadrul ethosului bazat pe risc. De asemenea, oamenii au percepții diferite asupra riscurilor specifice, de exemplu atitudinile publicului față de decesele în accidente de mașină

comparate cu decesele în cazul transportului public. Toate acestea, înseamnă că, o acceptare publică anterioară a posibilității eșecului nu poate să controleze niciodată reacția publică posterioară eșecului de fapt. Perspectivele unei noi politici de nesiguranță sunt de asemenea amenințate pentru că reglementarea bazată pe risc poate fi folosită ca parte integrantă a procesului de risc secundar sau de management a reglementatorului. Într-adevăr, organizațiile care reglementează trebuie să gestioneze nesiguranța mediului politic – a riscului politic. Din acest punct de vedere, reglementarea bazată pe risc este ambivalenă. Pe de o parte conține germeii unei noi politici de risc, iar pe de altă parte ar putea exacerba managementul de risc general.

Statul, ca reglementator, devine un stat al managementului de risc. Acționând într-un mod indirect, statele schimbă adâncimea pe lungime în acțiunile lor, funcționând printr-o varietate imensă de regimuri bazate pe reglementări de risc. Deși există o variație considerabilă interacționată în diferite practici, două teme cheie sunt evidente: o accentuare sporită a comunicării cu diferite sectoare publice ca bază de gestionare a riscului și un curent în favoarea abordărilor bazate pe risc mai explicite în cazul reglementărilor și control într-un număr mai larg de domenii.

CONCLUZII

Abordările anterioare, au sugerat că, managementul de risc general, este o poveste a metamorfozei controlului intern și a regulilor. Acestea implică un accent intens pe comunicarea de risc și pe managementul reputației, atât pentru sectorul de stat, cât și pentru organizațiile private. Dar de ce a devenit managementul de risc un model dominant de organizare pentru entitățile publice și private și pentru guverne? O explicație funcțională pentru acest fenomen, sugerează că, apariția unei abordări sistematice, generice și largi a managementului de risc, este un răspuns rațional al faptului că organizațiile au devenit „mai riscante”. Astfel, piețele financiare au devenit mai volatile, activitățile organizaționale au devenit mai periculoase, noi amenințări la scară largă pot apărea din epidemii, terorism, din schimbările de climă, fapt ce desemnează imaginea unei „lumi pe fugă” mereu în căutare de noi forme a guvernării riscului. Într-o asemenea lume, „reinventarea” managementului de risc și re poziționarea lui ca un model critic al unui control organizațional bun pare un răspuns natural.

Procesarea riscului va fi influențată de posibilitățile instituționale de a lua decizii. Trebuie să înțelegem contingentul și natura condițională prin care evenimentele critice sunt procesate de instituții. Așa cum sunt evenimentele actuale percepute, posibile, clasificate și mobilizate, vor determina relevanța managementului de risc. Din acest punct de vedere, întrebarea care necesită răspuns nu este „A devenit lumea mai riscantă?”, ci, „Care sunt mecanismele colective prin care unele riscuri devin vizibile din punct de vedere managerial și politic, iar altele nu”.

BIBLIOGRAFIE

1. Douglas, M.,2002, Les Risques du Fonctionnaire du Risque: La Diversite des Institutio et la Repartion des Risques(The Risks of the Risk Officer:Diversity of Institutions and Distributions of Risks),La Revue Alliage 40,61-74
2. Simon, R.,1999, How risky is your company ?, Harvard Business Review 77, May/June, 85-94.
3. * * * w w w.creative.common.s.org
4. * * * w w w.demos.co.uk